

ఒక వేళ ముందు ముందు నూతన పరిస్థితులు ఏర్పడి వాటినిబట్టి హిందవలకు లాభ మేర్పడు సూచనల కనుసరిచిన ప్రస్తుత కార్యవిధానవహ మార్పులను నని సూచించిరి. ఈ పరిస్థితులు ఏవిధముగ నేర్పడగలవో వారు నిర్ణయించ లేదు. బాలీంత అవి ఏర్పడగల వని వారు ఆశించున్నారు కాబోలు! తమ మరలను గ్రం గీ క రిం ప డ క బోయిన చొప్పున వీరు ప్రారంభించు సత్కార్యహవామన ఏ రూపమున చేయబడునో కూడా చెప్ప లేదు. గాంధీ మహాత్ముని చేయునది జ్వార్జనకార హిందవ ద్ధతి న ను నెంచు చున్న ఆయన ఉద్ద్యమమునకు అహింసా మూలకందముగా నున్నది. హిందవ మహాసభవారికి ఆ హింస యండ న మౌళికము లేదు. ఆతత్వమును నెఱవారు శేలిచేసిరి. ఇక వారు ఉపక్రమించదలచిన సత్కార్యహమునకు తత్వమేదో నిరూపించవలయును. ప్రజలకు ఈ సందర్భమున కిగిన సంఘటనములను నిష్పరింపజేయుటల నారిధ్యమున అహింస నామాదింప వలసివచ్చుననిన హింసా పద్ధతిని ఎవలంబించుట తక్షణ మని ఊహించుట భావ్యముకాదని అనవచ్చును. అట్టి ఊహలకు తావు కలుగకుండునని నుండుటకే వారా విషయము నున్న మీ క రిం ప వలయును.

అయిననూ వారు ఆ మో దనకు పెట్టిన మరతుల స్వరూపము రాజకీయముగా కాంగ్రెసు వారు కోరిన దానికన్న విధముగా ఉన్నతమైనదో అర్థమగుటలేదు పాకిస్తానుకు కాంగ్రెసువారు ప్రతి కూలినో, జాతీయతకు భంగకరమైన విధానము చేరికైననూ కాంగ్రెసు వారు ప్రతికూలమో, అంతే కాక, వారు కార్యక్రమములందు సూచించిన పరిశ్రమాభివృద్ధికి కూడ కాంగ్రెసు అనుకూలముగనే యున్నది. ఇక కాంగ్రెసు యెడల ఔరంగజేబ్ మును పూంతులకు కారణమేదో కనపడదు. కాంగ్రెసు మాత్రము భారతదేశము నంతను ఒకే దృష్టితో చూచును గాని, ఒక సంఘము యొక్క ప్రత్యేకాభివృద్ధి మనస్సు నొందుచుకొని ప్రపంచజాలను, ఒక సంఘమునకు ఉద్ద్యోగములందు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము వచ్చినంత మాత్రమున తన తృప్తిపడజాలదు. అంతటితో భారతసమస్య పరిష్కరింపబడెనని ఎంచదు. బ్రిటిషువారి అధికారము ఈ దేశమునుండి తొలగుటలే ప్రధానాంశముకాక కాంగ్రెసు ఎంచును. ఆ అధికారము దేశములోని ఆయాసంఘములు ఏవిధముగ పంచుకొనవలయు ననునది తరువాతి విషయము. ఈ నంగతి మహమ్మదీయ సోదరులకు నచ్చజెప్పటకే కాంగ్రెసువారు సాంఘిక పరిమార్చునెడల తలపెట్టినాము పహారిది. కాంగ్రెసు విధానమునందలి ఈ అంశమును సావర్కారుగారు గురించకపోవుట శోచనీయము.

కీ॥ శ్రీ॥ న్యావతి సుబ్బారావు
 పంతులుగారు
 ఆంధ్ర భీష్ము లగు శ్రీ న్యావతి
 సుబ్బారావు పంతులుగారు నిన్న
 సాయంత్రముదివంగతులై రనునార్త
 ఆంధ్రలోకమునకే గాక భారతదేశ
 మునం దన్ని ప్రాంతముల వారి కిది
 గూడ కడు విచారము గల్గించును
 శ్రీ సుబ్బారావు పంతులుగారివల
 నింత దీర్ఘ కాలము తమ జీవితమును
 ప్రజాసేవ క ర్చించి నాయకులు
 భారతదేశమునందు చాల అరుదు
 భారతదేశనాయకులలో శ్రీ సుబ్బా
 రావుగారివలె 86 వ త్సరముల వ
 యున్నను చూచినవారు గాని, చివరికి
 వరకును ప్రజాసేవయందే తమ జీవ
 తము నర్పించినవారు గాని, కీ॥ శ్రీ
 శ్రీ దాదాభాయి నౌరోజీగారు దక్షు
 మరియొకరు గన్పిం రు.
 భారతజాతీయ ప్రజాధమును, శ్రీ
 పంతులుగారి ప్రజాహితేయీతమును
 గూడ ఇంచుమించు ఒకేసారి ప్రారం
 భమైనవి. పిమ్మట కొన్ని వత్సరము
 లకు 1885 లో జాతీయమహాసభ
 ప్రారంభమైనపుడు ఆ సంస్థక
 దక్షిణదేశమున నందఱు నిలిచి
 నాయకులలో శ్రీ సుబ్బారావుగారు
 ముఖ్యులు. చిర కాలము భారత
 జాతీయమహాసభకు ప్రధాన కార్య
 దర్శకనుండి భారతదేశమునం దన్ని
 ప్రాంతముల యందును కాంగ్రెసు
 శాఖల వ్యాపింప జేసినది
 శ్రీ సుబ్బారావు పంతులుగారు
 నిరంతరకార్యదీక్షయే యనిన అ
 శయోక్తి యుండదు. శ్రీ రాజేంద్ర
 ప్రసాదుగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షు
 లుగ నున్నసమయమున ఆంధ్రదేశ
 మున సంచార మొనర్చినపుడు, రాజ
 మహేంద్రవరమున శ్రీ సుబ్బారావు
 పంతులుగారిని ప్రత్యేకముగ
 దర్శించి "తాను చిరుతవయస్సు
 నందు విద్యాధిగ నున్న పుడు,
 కాంగ్రెసుచే నాకర్షింపఁబడుటకు, శ్రీ
 సుబ్బారావుగారు తమ ప్రాంతము
 నకు వచ్చి యొనంగిన ఉత్తేజకరము
 లగు నుపన్యాసములే కారణమని
 కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ సంన్య
 రించి యుండెను.

శ్రీ పంతులుగారు శాం గ్రామ
నుండియేగాక, శాసనసభారంగముల
నుండి చేకమున కొనర్చిన సేవ
గూడ అపారము. ఏ విషయమును
వట్టివను, అంతుచూచురవకు విడు
వని పట్టుదల, ఓర్పు, కార్యక్షీల
యందు వీరు వృద్ధాప్యమునందును
యువకులకుగూడ ఆదర్శప్రాయు లని
చేపువచ్చును. ఆంధ్ర రాష్ట్రోద్య
మము నాయక ప్రముఖులచే చిన్న
దృష్టితో బాడబడుచుండిన రోజు
లలో, ఆ యుద్యమమునకు చేయూత
యొనగిన ఆంధ్ర ప్రముఖులలో వీరే
క్షేత్రములు. ఒక్కరాజకీయములంజే
గాక, సంఘ సంస్కారోద్యమమున
కును గూడ వీరు మొదటినుండియు
చేయూత యొనగి ప్రోత్సహించుచు
వచ్చిరి. వీరికి గల విజయగు నాతమ
నేతదర్శాయనము నిరుపమానము.
ఆధునికీయన జనలోకమున హిందూ
ప్రత్యక్షానిలలావను వ్యాపింప
జేయుటకు వీరు భగవద్గీతా పోటీ
పరిక్షల జరిపించి తుదివరకునుగూడ
ప్రోత్సహించుచుండిరి. ఇది యది
యనినేల, ఆంధ్ర లోకమున ను
యావద్దూరతాపనియందును నేడు
వ్యాపించియున్న సర్వతోముఖమగు
ప్రజోద్యమనకు కృషి నర్చిన
జాతీయనిర్మాతలలో న్యావతి సుఖ్లా
రావు పంతులుగారిొక్కరు. వీరి
యాత్మకు భగవంతుడు శాంతిని
ప్రసాదించుగోయని ప్రార్థించుచు
విచారముగ్గులగు నాధి బంధు
మిత్రులకు నూ సానుతాపమును
తెలియజేయుచున్నాము.

బద్ధి యావతనము

బద్ధియా దుర్గమును బ్రిటిషు సైన్యములు నిన్న ఆక్రమించుటతో, ఉత్తరాధికారమున, ఇటలీకి మరియొక గొప్ప పరాజయము గల్గినది. నీ దీ బానిస ద్వంద్వవివరములు బ్రిటిషు సైన్యములు సాధించిన విషయము ఒక యెత్తు, నిన్న బద్ధియా విషయము మరియొక యెత్తు బద్ధియందు ఇశాలియను సైన్యములకు, చిరకాలముగ నిర్బంధుకొని దుర్గే ద్యములుగ నొనర్చుకొనిన దుర్గ ప్రాకారములు, కండకములు మొదలగు, శత్రునిరోధక పాకర్యములన్నియును గలవు. లిబియా నరిపహద్దున దుర్గే ద్యముగ పరిగణింపబడు దుర్గములలో నిది యొకటి. దీని చుట్టునుట్టి పట్టుకొనుటయు, లోపల నున్న ఇశాలియను సైన్యము, విధితేక తుదకు లొంగి పోవలసి వచ్చుటయు, బ్రిటిషు నౌకా, విమాన, భూసైన్యములు పరస్పర సహకారముతో నవలంబించుచున్న క్రొత్త యుద్ధ పద్ధతుల శక్తికి నిదర్శనము.

బ్రిటిషు సైన్యము లీ యుద్ధమున ఇశాలియనుల దుర్గమును పట్టుకొను గల్గుట కిదియే ప్రథమము. కాని బ్రిటిషు సైన్యము లింతటితో నాగునని భావించుటకువీలులేదు. లిబియా నంతను ఆక్రమించు కొనుట కిది బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నిశ్చయించుకొనునని తలంపవలసి యున్నది. బద్ధియా వద్ద హత, మరగాత్యులను బ్రిటిషు సైన్యములకు లొంగినవారును 20 వేలండుదు. ఇదివరకు 40 వేల ఇశాలియను సైన్యము వడమటి యెడారి యుద్ధమున బ్రిటిషు సైన్యమునకు లొంగి పోయెను గ్రేడియన్ క్రింద సీ ప్రాంతమున 250 వేలంకుల నెక్కువ సైన్యమున్నటుల లేదు అది విషయగ న్నాగన భాగమును, సరిహద్దు దుర్గములను గోల్పోయిన పిమ్మట, బ్రిటిషు సైన్యములు నిలువరింపగల్గుట ఇశాలియనులకు—క్రొత్త సహాయము లభింపిననేతరు— అపాద్యము. ఇటలీనుండి అట్టి సహాయము లభించు సూచన లేనందున గనపించవు.

హా ఫిల్మ్ లే ఖ
రిఫారమ్స్ కవి
కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి
సైనిక విషయాలలో భారత ప్రభాషిస్తా
(మ. ప్ర. కే. కే.)

ధీర్ఘ, జనవరి ౧:—
 ధీర్ఘ నూతన అండ్ సలవర్కర్లు అవ
 ౧941 న సంవత్సర ప్రారంభము చాలా
 కాలాంతరమైన ధీర్ఘ కలిసి
 ఇందిరా ప్రభుత్వ కార్యదర్శి కార్య
 త్రయము ప్రేక్షకులు సెలవుల నిధి
 తమ ముగిసేకారు, యానా శ్రీ ఉపయోగ
 పట్టి తెలివారు, వస్తువు ప్రజలను బలపరిచే
 కలిగినదాని బానిసలను కొంత మంది
 ఆసక్తిగల చూస్తూ పుచ్చుకొన్నాడు, మరి
 కొంతమంది కనీసం సలవర్కర్ల సందర్భంగా
 కచ్చిత ప్రకారము జవాబులను ప్రాప్తమారు.
 ఉత్కృష్టం గవర్నరు
 కొన్ని వారాల తాత్పర్యం సెలవులకు
 కార్యాలయాలలో ఉన్నప్పుడు కొన్ని
 ముఖ్యమైన మార్పులు జరుగుతాయి, రిఫార్
 ములకు కలగవచ్చిన సరి ప్రకారము బయాయి
 గారు తన వదలి ఇట్టి విధిలోనుంచి ఇం
 దీరా ప్రభుత్వం సహాయం ముఖ్య అంశం
 కీర్తనా వ్రున్నాడు, ఈ జననం సామాజిక
 బయాయిగారు సెలవులను ఉపయోగించి
 వెళతారు, వీరి ని ఉత్కృష్టానికి
 గవర్నరు గా నియమించారు, సెలవు ఆఖరిన
 బయాయిగారు ఉత్కృష్టం గవర్నరు ఛాన్స
 లువుకొంటారు.

[illegible]

రాషనరు ఉద్యోగం
భారతీయుని కి వ్యబడునా?

ప్రేమలు కొన్నింటిని నడవకు
ననాని రాజకీయపుట

ఇదివరకు భారతదేశాని ప్రేమలు కొన్నింటిని
నడవకు నది రాజకీయపుటకు చేరుకు
ననకు సంబంధించిన చక్కలలు పాటించు

ని శ్రీ భారతి

నయలలో యావదవతి ఒక భారతీయుని
అనున దొరతనంవారును ఎ చి సవ్యా
నాచనను చేసినవారపుత్రులు. ఈ వదలిని
సహించి సమర్థుల కని చేయ గా వ భార
తీయులు చాలామంది వ్రాసారు ఇదివరకు
య్యకడ పెకటకము ప్రధాన పదవులకు
భారతీయులకు వచ్చుచుంది నియమిం
చుకొనినందు. ఇటుపైపై వా నియమప్రా
తిదా తెలియదు

దేశరక్షణ వ్యవస్థ
సింధు గవర్నరు వచవి

ఇండియా దొరతనం సమయి కాశాధి
కాశాధిపతి జోగారి సింధు గవర్నరు
నియమించారు. ఇతను యువవయస్సులోను
అశాన్తతలకును వ్రాసారు ఇతను మాదా
వర్నరు గా ఇండియా గవర్నరుమెంటు
తో సంబంధమును వలసిగాని సింధు గవ
ర్నరు వచవి స్వీకరించును. ఈ శాన్తవ్యవ
ధానిని మరచిరిది నియమించును.

నర ఎం. జాఫరులగాగు
భారత కాపకవర్గలో చేయుచిన వాదా

స్వ కమితో జరిగిన చర్యలను బట్టి
 సరే ఫం. బాధయుగాదున్న వీరకావ్య
 దర్శి దింకిస్తున్నారు యిటువైన వీరకా
 వావట్ట అడ్డుకోయి
 ఆ రెను

మిస్టరని అశింపడానికి అవకాశం కనబడు
తున్నది.

భారతీయులను సేవలో
ఆశీస్వరలనుగా నియమించుట
క్రొత్త భారత సర్వదేశాని జనం లు
అవిన కలుగగా యా నెలలలో శిథిలమైనా,
సేవలో ఆశీస్వరలగా భారతీయులను నియ
మించడం విషయంలో యుద్ధదేవీని వివా
దలు చేస్తే, యుద్ధం నిమిత్తం సేవలో వలదు
నట భారతీయులను సేవలో ఆశీస్వరలను
నియమించి వారికి సేవసద్దశిని (ప్రయోగము
యియ్యవలసిన ఆశీస్వర) యిచ్చును అట్టి
కరిగా కలిగింది. కేరళకునాథాని మారు (మూ
లధనియగు) ముక్కుర వరదీనాథాకారం
కలగవలెను.

క ప ప టి వార్తలు

పి. రామమోహన
రావుగారి శిక్ష

కానడ, జులై 8:--

శ్రీ పార్థసారథి రామమోహనరావుగారి
నగర కౌంగ్రెసునుండి కాన్వెన్షన్ కునుండు
9 గంటలకు సభాగ్నికా మొదలైనదినుండు
అప్పునందుచే, మధ్యాహ్నము దివిః
మేఘస్త్రిముగారిచే క నలఁ గలవాఁడై
విధింపబడిరి. సి-రంగలి జనంగవరెనా.

(ప్ర వ.)

మి. రా. వ. గారి ఆశీర్వాదము
అనామధ్యమిదాన, జ. వ. రి.
కాంగ్రెసు బాల్మోరాయినింగు సభ్యుడును
సభ్యునియందలి వారి జవాబువానియను
సలూం రహమా! మి. రా. వ. గారు నేడుదయ
తమయిందలిదగ్గర "యెస్టింగ్ రిపోర్టు" కే. టి.
నేనీ సభ్యునియందునుమి. రా. వ. గారు నేడుదయ
ఆరెస్టుచేసి సభ్యుని "సెంటర్ జెయిలు
తినికొనవలె."

రాజకీయ వైదిల
సాకర్యాలు
మదరాసు నభా తిర్యానుములు
మదరాసు, జనవరి 18: -
రాజకీయ వైదిల డెయిలీలో ఎన్నో
సాకర్యములను కొలుచు మదరాసు ప్రాంత
సమస్యను నివ్వసానుకలం బనికర
పథియందు తిర్యానింపబడెను. రాజాజి
బాకు సంపదం యాపకస్థియును పథి
గను. రాజావధిని ఉడచుగాకాదు (మ
కోణం) అభ్యుక్త కనించెరి.

రాజకీయ కై దీల తరగతుల మూడు
 మదరాసు, బెనరస్ లి:
 రాజకీయ కై దీల తరగతుల నెక్కువ
 మెజిస్ట్రేటుల శిష్యులు (ప్రభుత్వ
 నావికదళ సహచారములు బట్టి వారి
 పూర్వాల ననుసరించి ఏ లి లి: కి తరగతుల
 ప్రభుత్వముల నెక్కువయందురు, ఎక్కువ
 తరగతుల తరగతుల నందురు ఏ ది రి, వ
 సంబంధించినవారు తెలు ప్రభుత్వము
 రాజకీయ వనస్థితి, మెజిస్ట్రేటుల అవకాశము
 ను అధికారతరగతులందు వివరించునగు
 నను.

విదంబరం లో నిర్మించబడిన
విద్యార్థి గూర్చి ప్రభుత్వం వారికి విన్నవి
చేసినది. అతనికి విదంబరంలో ఉండే
తన సోదరులను, అవిషయం ప్రభు
త్వం ఆలోచించుచున్నది.

చిదంబరం లాటిచార్జీ
విదంబరం లాటిచార్జీ నుండి నిట్టి
రణ జరుపని తెలియుచున్నది.

★ వ్యాఖ్యలు - విమర్శలు

శేష: నిన్ను రాండీ! న్యాయరీ సుబ్బా
 రావు పంతులుగారు...
 మరొకరు: ఆ ఆలసత్వరావు పంతులు
 గారు... ఏమిటి?
 శేష: చనిపోయారటండీ!
 మరొకరు: ఎన్నో! సుబ్బారావు పంతులు
 గారు చనిపోవడం ఏమిట?
 శేష: వాస్తవమేదా చతురాధికారి?
 నిన్నటిరాత్రి కాలంవరకు... నిద్రా,
 ఆయనకోరింది. భగవంతుని. ఎంతో ఆయనెండ్లు
 నిద్రాగా పంతులు బండి రావలసిందిగా.
 మరొకరు: అది కాదు, ఆయనగారి పంతులు
 చనిపోయేలా చేశాడటండీ! ఎంతో ఆయనెండ్లు!
 ఎంతోపంతులు! యెంతోయెండ్లు బాటిని
 ఆయనపంతులే క్రిమిన వన శ్రీధరు. భక్తిపాతి
 బాగా నడుస్తారు. సరళరాష్ట్రం. శుభ
 న్యాయరీ రాష్ట్రం. రాష్ట్రం. ఎలా
 చనిపోయారటండీ అలాంటి మనిషి?

ప్రముఖుడైన ఒక కాంగ్రెసు నేతగారు
 భారతమునకు ఈవుదమును జరిగిన సందర్భా
 వనా కలమే పై రాకొన వివరము. సుబ్బా
 రావుగారుకులానిమ్మ తినినది ఏకకాంగ్రెసు
 నాడును అలా ఆత్మర్పణ ప్రకటింప
 లు. ఆత్మర్పణ ఏమాత్రము ఎంతోమే
 తులనకులారాగి ఎవరైనను పైవెవరంగలి
 అందరికీ తెలుసుకొని ఇంతవరకువారికో
 తాముచేసెట్లుగానీ, సుంచానెట్లుగానీ, ఎవ్వ
 రుకీకే తెలియకు. ప్రస్తుట్టుది ఆనాపుట్టుగా
 అప్రమదించునటే ఆత్మర్పణను కదూ ఎవర
 యిహా?

సుబ్బారావు వంతులుగా రక్షణ నిధా-
సాక్షరజనులని చెప్పవచ్చు. వంతులుగారి
హస్తం వనశనము. కట్టెండ్లులు బంగార
ఆయనది. యి కట్టెండ్లు యెట్లు
హిందూ పుత్రకును స్థాపించిన వారలో పుత్రు
లుగానొకరు. హిందూదేశంలో కృష్ణా నది
ఆగ్రహారం వహించిన హిందూ పుత్రు. దా
వల్ల ఆరంగనంపేట కొంగు మునస్థుల
సంబంధం కలగజేసుకొని ఆపథమ వైతేతెచ్చి
నవారలో వొక ప్రవారు. నేడు మం గ్రామ
హిందూదేశం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాం గ్రామ.
శ్యామలవాదిగా అట్లాంటిగ్రామం అర్చించారు.
శాసన సభ్యులుగా ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వం
లోనూ చేరు ప్రతిష్టలు గడించారు. సుబ్బా
రావువంతులుగాను సాధించిన పుత్రు నాధ్యం
అందుకే దేవు.

సుబ్బారావును కులకావికా సమగ్రం
 సమగ్రం ఎంతోభిరమా అంతటిగాభిర్యం,
 అంతటి నిండునా చాలా! వుండేది. నిండు
 వుండే తొడదన్నట్లు ఎలాంటి పురుషుడూ
 వచ్చినా, ఎలాంటి వివాదం సంభవించినా,
 ఎంతటి పురుషుడూ చెలరేగినా చుటచే వాకే
 కాదు. ఆయన పేదమనిషిని తొలుతాడే
 విడవవువచ్చాడని తెల్లని మిసకట్టు
 కట్టికొని వచ్చేవాడు ఆ ముందునం నన్ను చూ-
 నుకునడకడే కాదు.

* * *

ఇక్కటికి యాభైవేళ్ల కిందటిమూట. 1898
 సంవత్సరంలో ఆల్ఫ్రెడ్ బానూలో జరిగిన కాం-
 గ్రసు మహాసభలో సుబ్బారావు పంతులు
 గారు మొట్టమొదట పునఃస్థాపనచోరణు-
 తప్పటికినే వరసగా స్వతంత్రత్వాన్ని ప్రతి-
 పాదించగమనముగా వల్లి పువ్వు వమ్మను
 పిరిచి, స్వాతంత్ర్యకార్యకర్తలకొకటాని
 సభవసనుచు, వాటి వివాదమునందుచే-
 నంతా ఆసక్తికల వారితో సమన్వయం
 కలిపి చికిత్స కలపమనివాడు. పునఃస్థా-
 పనానిచోరణు.

* * *

భారత రాజకీయ పరిణామ లోని వన్మటి
 అతిపది నేటి విభజనానినీ అతిపది నేటి

మితవాది, అది కాలప్రభావంగాని వ్యక్తి
కోపంమూలం కాదు, అవిధంగాను
నువ్వారావు పంతులుగా రిప్పటి కాంగ్రెస్
అతివాదదృష్టికి మితవాదిగా కన్పించి
నొచ్చు, అయితే పంతులు
గారప్పటికే యిప్పటికీ కూడా జాతీయవా
దంజీవం లేదు.

* * *
 తమ సంస్కర్తరాజుపాటు గవర్నరు మె
 డిస్టరుగాను, వర్మికు ప్రాసిక్యూటరుగాను
 చేశారు. ప్రసిద్ధిగా చేతులు వీలైనా
 న్యాయాధిపతి కాకుండానవారు. కాని ప్రసి
 డ్డుంటు గారి ప్రహసనాభిలాషి వారిచే
 ప్రకటించు గా వుంటుందా? 1892 లో
 ప్రవేశగానికీ సిద్ధిచేటి కాననవిభాగీ (ప్ర
 శాసన) ప్రహసనం కహించి పాటుబడ్డారు.
 * * *
 నువ్వారావు పంతులుగారి సమకాలి
 లుసేమంది అనేక గవర్నరు వధవులకు ని
 మింపబడ్డారు: అనేక విరుదులు పొందా
 ర్నా, పంతులుగారి గవర్నరు మ ప్రశంస
 సహా పొందవుచేటి వధవులకు, విరుదుల
 పొందచు లేదు. అ న్యాయులు
 వుంటే వారి కేసాదో సరే బిరుదు యి

[illegible]

రహించారు. సి. పి. రామస్వామియ్య
నాగం, పరే సి. పి. ఆయి ఉన్నత ప
త్వోద్యోగాలకు కాంగ్రెసును నిషేధ
వుపయోగించుకున్నాడు!

[illegible]

పంతులుగారు తాంత్రికములను, శ్రుత్యుభక్తిపరములైనా ప్రవృత్తి తప్పవారిని నవ్వనవచ్చువారిని శిరించినవారిని ఏమియు నేసిదీయలేదు. జలియన్ వాలాబాద్ దుర్గా తాన్ని బాటియవాడలపై ప్రవృత్తి నిర్మూలాలను, నిర్వాణియంగా శిరించినవారి కట్టుబడిని రామలింగాజ్ఞాని రన్వల్లం నుబ్బా పునఃసంగత్యగారిని బోలెడవారయినప్పటినుండు వ్యవస్థలంబటి ఒక బాటినిరాంబ అవుతుంది.

* * *
 నల్లపూర్ణానుమంతముగారి నానుము
 నాకాక, గోకాక, తిలక, ప్రభుకలలాగా
 భారత జాతీయువర్యకై వుండేతివరక కావ్య
 కారక. వీరవర్ణనలేయింకా నిధిపానముది
 అంధ్రులక బహుమతి రత్నము కౌశిక
 యాశ. అంధ్రదేశమే కాక యుగవ్యాపార
 దేశమందా ఈ మహామహావీర్యం అల్ప
 తిర్గునా వలకపాడు,

